

Projekt z dnia 18 listopada 2010 r.

MINISTERSTWO FINANSÓW

**Założenia do projektu ustawy o zmianie
ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników
oraz o zmianie niektórych innych ustaw**

I. Syntetyczne przedstawienie zagadnień.

1. Aktualny stan stosunków społecznych w dziedzinie, której ma dotyczyć projektowana ustawa.

Ustawa z 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2004 r. Nr 269, poz. 2681, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o NIP”, określa zasady ewidencji podatników, płatników podatków, a także płatników składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenia zdrowotne. Reguluje zasady i tryb nadawania oraz zasady posługiwania się numerami identyfikacji podatkowej (NIP).

Identyfikator NIP, który aktualnie nadawany jest w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez naczelnika urzędu skarbowego, służy do identyfikacji podmiotów objętych obowiązkiem ewidencyjnym, tj. osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, uzyskujących w rozumieniu odrębnych przepisów co najmniej jeden z trzech statusów:

1. podatnika lub
2. płatnika podatku
 - w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.) oraz w rozumieniu przepisów materialnego prawa podatkowego, albo
3. płatnika składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach społecznych.

W obecnym stanie prawnym w obszarze ewidencji obserwuje się zdarzenia, które wymagają zmian zmierzających do poprawy sytuacji podatników oraz obsługującej ich administracji. Do takich przypadków należy:

- konieczność wielokrotnego podawania w kontaktach z administracją tych samych danych ewidencyjnych (identyfikacyjnych) przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej;
- brak uregulowania elektronicznej wymiany danych między rejestrami publicznymi;
- brak centralnego rejestru podatników i płatników, wykorzystywanego przez administrację podatkową;
- skomplikowana procedura nadawania NIP w drodze decyzji, w postępowaniu prowadzonym w oparciu o przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa;
- obowiązek ewidencyjny skutkujący koniecznością dokonywania zgłoszeń identyfikacyjnych i aktualizacyjnych przez wszystkich podatników i płatników;
- związanie terminów zgłoszeń identyfikacyjnych i aktualizacji danych ze składaniem deklaracji na zaliczki (po zmianach w przepisach o podatku dochodowym powyższe spowodowało znaczne i niekorzystne odsunięcie w czasie tych terminów);
- ograniczony dostęp administracji, jak i pozostałych podmiotów uprawnionych, do Krajowej Ewidencji Podatników, zwanej dalej „KEP”;
- objęcie „tajemnicą skarbową” NIP (powyższe rodzi wątpliwości interpretacyjne w przypadku powszechnego stosowania NIP jako identyfikatora w obrocie prawnopodatkowym i gospodarczym lub potrzebą ujawnienia go w rejestrach publicznych i ewidencjach).

W związku z dążeniem do ograniczenia zakresu danych niezbędnych do identyfikacji bądź zmiany sposobu ich pozyskiwania, konieczne jest podjęcie działań zmierzających do usprawnienia, ujednoczenia i uproszczenia systemu ewidencji podatkowej, co zaowocuje odciążeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, objętych rejestrem PESEL, od wielokrotnego podawania danych znanych już administracji oraz otrzymywania numeru NIP w długim i skomplikowanym procesie wydawania decyzji administracyjnej.

2. Aktualny stan prawny w dziedzinie, której ma dotyczyć projektowana ustawa.

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi zasady ewidencji podatników, płatników podatków, a także płatników składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne, zasady i tryb nadawania numerów identyfikacji podatkowej oraz zasady posługiwania się tymi numerami są:

- ustawa z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2004 r. Nr 269, poz. 2681, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.).

Akty wykonawcze:

- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie trybu składania zgłoszeń identyfikacyjnych oraz aktualizacyjnych przez podatników podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości (Dz. U. Nr 111, poz. 1291),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie określenia rodzajów zgłoszeń, które mogą być składane za pomocą środków komunikacji elektronicznej (Dz. U. Nr 236, poz. 1635),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 31 grudnia 2008 r. w sprawie struktury logicznej zgłoszeń, sposobu ich przesyłania oraz rodzajów podpisu elektronicznego, którymi powinny być opatrzone (Dz. U. z 2009 r. Nr 2, poz. 10),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 września 2009 r. w sprawie wzorów formularzy zgłoszeń identyfikacyjnych (Dz. U. Nr 161, poz. 1282).

3. Potrzeba i cel uchwalenia projektowanej ustawy.

Obecnie obowiązujące przepisy w zakresie ewidencji i identyfikacji podatników wymagają dostosowania do obowiązujących regulacji prawnych oraz zmian jakie zaszły w związku z postępem technicznym, a przede wszystkim do przyjętych kierunków rozwoju administracji publicznej.

Należy podkreślić, że projektowane propozycje wychodzą naprzeciw oczekiwaniom społecznym.

Głównymi celami projektowanej ustawy są:

- usprawnienie i uproszczenie systemu ewidencji i identyfikacji podatników i płatników;
- ograniczenie liczby identyfikatorów, którymi muszą posługiwać się osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej lub niebędące podatnikami podatku od towarów i usług objęte rejestrem PESEL w kontaktach z administracją podatkową;
- usprawnienie działania administracji poprzez odstąpienie od kilkukrotnego wprowadzania tych samych danych do różnych rejestrów;
- odciążenie obywateli objętych rejestrem PESEL od wielokrotnego podawania danych, które są już w posiadaniu administracji publicznej, poprzez odstąpienie od obowiązku składania zgłoszenia identyfikacyjnego (w celu nadania NIP) przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej lub niebędące podatnikami podatku od towarów i usług objęte rejestrem PESEL;
- zwiększenie efektywności przetwarzania danych identyfikacyjnych;
- zapewnienie ciągłej poprawy jakości danych identyfikacyjnych.

Powyższe zostanie osiągnięte poprzez:

- przyjęcie numeru PESEL za identyfikator podatkowy dla osób objętych tym rejestrem, z wyłączeniem:
 - a) osób fizycznych, które prowadzą działalność gospodarczą,
 - b) osób fizycznych, które są podatnikami podatku od towarów i usług;

- uruchomienie centralnej rejestracji i utworzenie Centralnego Rejestru Podmiotów KEP (CRP KEP) na bazie danych w Krajowej Ewidencji Podatników;
- zmianę trybu nadawania NIP (odstąpienie od wydawania decyzji administracyjnej i przyjęcie rozwiązań uproszczonych, wykorzystujących współdziałanie administracji publicznej);
- zasilanie CRP KEP danymi ewidencyjnymi pochodzącymi z rejestru PESEL.

Ponadto w ramach projektowanej ustawy uregulowane zostaną kwestie wynikające ze zmieniającego się otoczenia prawnego i gospodarczego, również o charakterze dostosowawczym i porządkującym, a także wprowadzone zostaną zmiany usprawniające funkcjonowanie resortu finansów oraz organów i instytucji współpracujących (przekazywanie/wymiana informacji i danych), tj.:

- zmiana w zakresie obowiązku żądania i stosowania identyfikatorów,
- ustalenie zasad dostępności CRP KEP, celu i przeznaczenia tego rejestru,
- ustalenie zasad udostępniania danych z CRP KEP i katalogu podmiotów uprawnionych do żądania tych danych,
- zmiana i ujednoczenie terminów dokonywania zgłoszeń identyfikacyjnych i aktualizacji danych, w tym z powodu związania tych terminów ze składaniem – niestosowanych już – deklaracji na zaliczki,
- wyłączenie NIP z zakresu „tajemnicy skarbowej” oraz umożliwienie uzyskania informacji o nadanym NIP w formie papierowej lub elektronicznej.

Niniejszy projekt, dotyczący zmiany ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, został ujęty w planie prac Rządu na II półrocze 2010 r.

4. Możliwość podjęcia alternatywnych, w stosunku do uchwalenia projektowanej ustawy, środków umożliwiających osiągnięcie zakładanych celów.

Brak jest alternatywnych rozwiązań dla proponowanych zmian.

5. Podmioty, na które oddziaływać ma projektowana ustawa.

Podmiotami, na które będzie oddziaływać ustawa, ze względu na zakres regulacji, są:

- podatnicy, w tym przedsiębiorcy i osoby fizyczne objęte rejestrem PESEL,
- płatnicy podatków,
- płatnicy składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne,
- minister właściwy do spraw finansów publicznych,
- organy podatkowe (naczelnik urzędu skarbowego, dyrektor izby skarbowej, wójt, burmistrz/prezydent miasta),
- organy prowadzące ewidencję ludności, w tym minister właściwy do spraw wewnętrznych,
- użytkownicy (tj. realizujący zadania ustawowe): minister właściwy do spraw finansów publicznych oraz podległe lub nadzorowane przez niego organy, tj.: Generalny Inspektor Informacji Finansowej, Szef Służby Celnej, naczelnicy urzędów skarbowych, dyrektorzy izb skarbowych, dyrektorzy urzędów kontroli skarbowej, naczelnicy urzędów celnych, dyrektorzy izb celnych,
- podmioty uprawnione do korzystania z danych za pośrednictwem naczelnika urzędu skarbowego lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- organy prowadzące ewidencję działalności gospodarczej (organ gminy/minister właściwy do spraw gospodarki),

- organy emerytalne i rentowe będące płatnikami.

6. Przewidywane skutki finansowe uchwalenia projektowanej ustawy i źródła ich pokrycia.

Zmiany, wynikające z projektowanej ustawy, realizowane będą w latach 2010-2012. Modernizacje i modyfikacje systemów informatycznych niezbędne do realizacji koncepcji ustawy o NIP zostaną zrealizowane w resorcie finansów w ramach projektu e-Rejestracja, Realizacja ww. przedsięwzięcia finansowana jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013, dla którego umowę o dofinansowanie podpisano 30 lipca 2010 roku. Wartość projektu – 40.197.600,00 zł. Natomiast zmiany dostosowawcze w zakresie informatycznych systemów resortowych, realizowane poza projektem e-Rejestracja, obciążą budżet w łącznej kwocie 5.000,00 zł.

Zmiany wynikające ze zmienionego otoczenia prawnego i gospodarczego oraz zmiany dostosowawcze i porządkujące funkcjonowanie administracji podatkowej nie obciążą budżetu państwa, z uwagi na fakt, iż zostaną zrealizowane bezkosztowo (dot. zmian przewidzianych do wejścia w życie w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia ustawy, tj. w terminie możliwie najszybszym).

Mając na uwadze, iż numer identyfikacji podatkowej przedsiębiorców pozostaje nadal w obiegu prawnym i gospodarczym, nie przewiduje się innych istotnych i pilnych skutków finansowych związanych z wprowadzeniem zmian wynikających z projektowanej ustawy. Jednocześnie resort finansów, wychodząc naprzeciw projektowanym zmianom, deklaruje pomoc w rozwiązaniu ewentualnych problemów.

II. Zakres proponowanych zmian.

1. Zakres podmiotowy i przedmiotowy projektowanej ustawy, podmioty i sprawy wyłączone z zakresu jej regulacji, a także objaśnienia podstawowych określeń użytych w projektowanej ustawie:

- uruchomienie jednolitej centralnej rejestracji podmiotów i stworzenie CRP KEP. Utworzenie CRP KEP jest niezbędne dla wdrożenia nowych rozwiązań wynikających z wprowadzenia centralnej rejestracji podmiotów, polegającej na bezpośrednim wprowadzaniu danych do bazy centralnej. Zainicjowanie CRP KEP nastąpi poprzez przejście zintegrowanych danych ewidencyjnych zawartych w Krajowej Ewidencji Podatników zasilanej obecnie danymi rozproszonymi, z 401 Rejestrów Lokalnych urzędów skarbowych, co w praktyce oznacza zmianę dotychczas funkcjonującej Krajowej Ewidencji Podatników w Centralny Rejestr Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników;
- zmiana trybu nadawania numerów identyfikacji podatkowej, poprzez odstąpienie od nadawania NIP w drodze decyzji administracyjnej;
- odstąpienie od konieczności składania dokumentów o nadanie NIP oraz posługiwania się nim przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej lub niebędące podatnikami podatku od towarów i usług objęte rejestrem PESEL (dla tej kategorii podatników identyfikatorem do posługiwania się w kontaktach z administracją podatkową będzie numer PESEL);
- podmiotowe i przedmiotowe ograniczenie obowiązku ewidencyjnego;
- zmiana statusu numeru identyfikacji podatkowej.

2. Przepisy merytoryczne.

Najbardziej znaczącą w skutkach proponowaną zmianą jest przyjęcie numeru PESEL za wystarczający do podania, w celu identyfikacji w kontaktach z administracją podatkową,

identyfikator podatkowy dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub niebędących podatnikami podatku VAT oraz korzystanie przez administrację podatkową z danych z rejestru PESEL.

Planowane jest przyjęcie zasady, że osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej, niebędąca podatnikiem podatku VAT, objęta rejestrem PESEL, jest identyfikowana w oparciu o jeden identyfikator PESEL. Ww. osoba, w kontaktach z administracją podatkową, będzie posługiwać się identyfikatorem PESEL. Wybrane dane zawarte w rejestrze PESEL, tj. dane, które obecnie podawane są na zgłoszeniu identyfikacyjnym (numer ewidencyjny PESEL, nazwisko, pierwsze imię, drugie imię, imię ojca, imię matki, data urodzenia, miejsce (miejscowość) urodzenia, płeć, nazwisko rodowe, rodzaj dokumentu stwierdzającego tożsamość, seria i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość, obywatelstwo, adres miejsca zamieszkania, adres miejsca zameldowania), staną się danymi referencyjnymi, które będą wykorzystywane przez administrację podatkową w celu identyfikacji osób fizycznych będących podatnikami lub płatnikami. Obowiązek zgłoszenia i aktualizacji tychże danych identyfikacyjnych (osobowych) będzie realizowany w jednym miejscu, tzn. w rejestrze PESEL. Dla administracji podatkowej będą to wiążące i podstawowe dane, na których będzie oparta rejestracja podatników/osób objętych wymienionym rejestrem. W związku z powyższym, administracja podatkowa od osoby nieprowadzącej działalności gospodarczej nie będzie wymagać dla celów ewidencyjnych danych identyfikacyjnych zawartych w rejestrze PESEL. Do celów ewidencyjnych będą wykorzystywane dane zawarte w ww. rejestrze.

Przedstawione rozwiązanie będzie skutkowało uwolnieniem osób fizycznych od konieczności posługiwania się w kontaktach z administracją publiczną kilkoma identyfikatorami. Dla realizacji czynności podatkowych lub dotyczących niepodatkowych należności budżetowych osoba objęta rejestrem PESEL, nieprowadząca działalności gospodarczej, niebędąca podatnikiem podatku VAT, na wszelkich dokumentach będzie mogła posługiwać się numerem PESEL, po którym zostanie zidentyfikowana przez administrację podatkową.

Dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, niebędących podatnikiem podatku VAT, objętych rejestrem PESEL, pozostanie jedynie możliwość (w odniesieniu do niektórych danych wymaganych dla celów podatkowych i wobec podmiotów podlegających obowiązkowi ewidencyjnemu) zgłoszenia do właściwego naczelnika urzędu skarbowego danych ewidencyjnych, nieobjętych rejestrem PESEL, w tym adresu zamieszkania (jeżeli jest on inny niż adres zameldowania) lub rachunku bankowego (kraj siedziby banku (oddziału), pełna nazwa banku (oddziału), posiadacz rachunku, pełny numer rachunku).

Osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej, niebędąca podatnikiem podatku VAT, objęta rejestrem PESEL, zostanie automatycznie zarejestrowana w CRP KEP pod numerem identyfikacji podatkowej, na podstawie danych ewidencyjnych, które zostaną przesłane z rejestru PESEL. Odbędzie się to bez jej udziału i nie będzie wymagało jej inicjatywy (zniesienie obowiązku zgłoszenia identyfikacyjnego). Potwierdzenie nadania NIP będzie udostępniane zainteresowanemu „na wniosek”. Informacja o NIP, który stanie się numerem wykorzystywanym przez administrację podatkową, wspomagającym prawidłową identyfikację w systemie informatycznym administracji podatkowej, będzie mogła być przekazywana w ramach administracji publicznej (bez udziału podatnika), w szczególności w przypadku podejmowania działalności gospodarczej będzie udostępniana w momencie jej zgłoszenia i stanie się obowiązującym identyfikatorem podatkowym przedsiębiorcy.

Wobec osób fizycznych nieobjętych rejestrem PESEL (i jednostek organizacyjnych) zostanie utrzymany dotychczasowy obowiązek ewidencyjny, przy zachowaniu warunku

uzyskania statusu podatnika, płatnika podatków lub płatnika składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne, w tym obowiązek dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego. Informacja o nadanym NIP będzie przekazywana w formie potwierdzenia w związku z dokonaniem zgłoszenia identyfikacyjnym. NIP nadany takim osobom będzie identyfikatorem wykorzystywanym do kontaktów z administracją (tak jak ma to miejsce obecnie).

Projektowane przedsięwzięcie w połączeniu z celami i rozwiązaniami wskazanymi wyżej wymagają nowelizacji przepisów prawa w zakresie przedstawionym poniżej.

2.1 Art. 1

Obecny stan prawny

Art. 1. ustawy o NIP, określa zasady ewidencji podatników, płatników podatków, a także płatników składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenia zdrowotne, zasady i tryb nadawania numerów identyfikacji podatkowej oraz zasady posługiwania się tymi numerami.

Propozycja

Proponuje się zmienić brzmienie art. 1 ustawy o NIP, który określałby zasady ewidencji podatników, płatników podatków, a także płatników składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenia zdrowotne, zasady i tryb nadawania numerów identyfikacji podatkowej oraz zasady posługiwania się tymi numerami oraz numerami PESEL do celów podatkowych.

Uzasadnienie

Dotychczasowe brzmienie art. 1 ulega rozszerzeniu o wskazanie, że zmieniana ustawa określa także możliwość posługiwania się numerem PESEL do celów podatkowych. To rozwiązanie wynika z potrzeby wprowadzenia ułatwienia w zakresie identyfikacji podmiotów również poprzez numer PESEL jako identyfikator podatkowy i w związku z tym przedmiotowy przepis zawiera wskazanie, że ustawa zawiera konieczne w tym zakresie regulacje i taki cel ma dodany fragment „zasady posługiwania się numerami PESEL do celów podatkowych”.

2.2 Art. 2

Obecny stan prawny

Zgodnie z **art. 2.** ustawy o NIP, osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które na podstawie odrębnych ustaw są podatnikami, podlegają obowiązkowi ewidencyjnemu oraz otrzymują numery identyfikacji podatkowej, zwane dalej "NIP". Obowiązkowi ewidencyjnemu podlegają również inne podmioty niż wymienione w ust. 1, jeżeli na podstawie odrębnych ustaw są podatnikami, a w szczególności zakłady (oddziały) osób prawnych oraz płatnicy podatków; podmioty te również otrzymują NIP. Obowiązkowi ewidencyjnemu podlegają także podmioty będące, na podstawie odrębnych ustaw, płatnikami składek na ubezpieczenia społeczne lub ubezpieczenia zdrowotne, zwane dalej "płatnikami składek ubezpieczeniowych"; podmioty te również otrzymują NIP.

Propozycja

Proponuje się zmienić brzmienie art. 2 poprzez przeniesienie spraw dotyczących NIP do odrębnej, dalszej jednostki redakcyjnej, a pozostawienie tu jedynie regulacji dotyczących zakresu podmiotowego obowiązku ewidencyjnego, tj. osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które na podstawie odrębnych ustaw są podatnikami, podlegają obowiązkowi ewidencyjnemu. Obowiązkowi ewidencyjnemu podlegają również inne podmioty niż wymienione w ust. 1, jeżeli na podstawie odrębnych ustaw są podatnikami oraz płatnicy podatków. Obowiązkowi ewidencyjnemu podlegają także

podmioty będące, na podstawie odrębnych ustaw, płatnikami składek na ubezpieczenia społeczne lub ubezpieczenia zdrowotne, zwane dalej "płatnikami składek ubezpieczeniowych".

Uzasadnienie

W związku z dążeniem do uproszczenia i racjonalizacji procedur administracyjnych konieczne jest uregulowanie zasad posługiwania się identyfikatorami w kontaktach z administracją podatkową, co nastąpi kompleksowo w odrębnych, dalszych jednostkach redakcyjnych. Stąd też, z art. 2 ustawy o NIP usuwa się zapisy odnoszące się wprost do NIP, a - z ust. 2 - także szczegółowe zapisy dotyczące zakładów (oddziałów) osób prawnych, które w zakresie statusu podatkowego tych podmiotów obecnie są zbędne, a w zakresie ewentualnego innego ich statusu wyczerpujące są pozostawione zapisy.

2.3 Art. 3

Obecny stan prawny

Zgodnie z **art. 3** ustawy o NIP, ewidencji podatników, płatników podatków i płatników składek ubezpieczeniowych dokonują naczelnicy urzędów skarbowych.

Postępowanie w sprawie nadania NIP prowadzone jest na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926, z późn. zm.), z tym, że w sprawach o stwierdzenie nieważności decyzji o nadaniu NIP nie stosuje się art. 249 i art. 338.

W przypadku umorzenia, na podstawie art. 338 § 1 Ordynacji podatkowej, postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji o nadaniu NIP, postępowanie to wznawia się z urzędu.

Nadanie NIP następuje w drodze decyzji wydanej przez naczelnika urzędu skarbowego.

W przypadku osób fizycznych rozpoczynających działalność gospodarczą decyzję, o której mowa w ust. 2, wydaje się w terminie 3 dni roboczych. Decyzja zawiera numer PESEL, o ile osoba fizyczna taki posiada.

NIP nie może mieć ukrytego lub jawnego charakteru znaczącego, określającego pewne cechy podatnika, płatnika podatku albo płatnika składek ubezpieczeniowych.

Propozycja

Proponuje się w **art. 3** uchylić dotychczasowe brzmienie ust. 1a, 1b oraz 2a i jednocześnie w ust. 2 wprowadzić regulację, że nadanie numeru identyfikacji podatkowej, zwanego dalej „NIP”, jest czynnością materialno-techniczną, dokonywaną po wprowadzeniu danych ewidencyjnych do CRP KEP. Minister właściwy do spraw finansów publicznych nadaje NIP w związku z dokonaniem zgłoszenia identyfikacyjnym lub po uzyskaniu wiarygodnych danych dotyczących tożsamości osób i podmiotów, o których mowa w art. 2.

Ponadto dodatkowo proponuje się w odrębnym przepisie zawrzeć regulacje dotyczące informacji o nadanym NIP i terminu jej przekazywania, w następującym zakresie:

- naczelnik urzędu skarbowego wydaje potwierdzenie nadania NIP,
- potwierdzenie nadania NIP jest wydawane niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od wpływu do naczelnika urzędu skarbowego zgłoszenia identyfikacyjnego lub wniosku o potwierdzenie nadania NIP, z zastrzeżeniem tego, że
- osobom fizycznym, rozpoczynającym działalność gospodarczą, potwierdzenie nadania NIP jest wydawane w terminie 3 dni roboczych od wpływu do naczelnika urzędu skarbowego zgłoszenia identyfikacyjnego. Potwierdzenie zawiera numer PESEL, o ile osoba taki posiada.

Uzasadnienie

Art. 3 ustawy o NIP reguluje tryb nadania numeru identyfikacji podatkowej. Po złożeniu zgłoszenia identyfikacyjnego, na odpowiednim formularzu naczelnik urzędu skarbowego wydaje decyzję administracyjną w sprawie nadania NIP. Postępowanie w sprawie nadania NIP jest prowadzone na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa. Decyzja o nadaniu NIP jest wydawana bez zbędnej zwłoki. Decyzja doręczana jest za pośrednictwem placówki pocztowej operatora publicznego. Od wydanej decyzji w sprawie nadania NIP służy prawo wniesienia odwołania do właściwego dyrektora izby skarbowej za pośrednictwem naczelnika urzędu skarbowego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Z ustawowego obowiązku jednokrotnego składania zgłoszenia identyfikacyjnego i nadawania NIP w drodze decyzji administracyjnej wynika, że dany podmiot nie może posiadać więcej niż jednego numeru identyfikacji podatkowej. W przypadku wydania wadliwej decyzji w sprawie nadania NIP zachodzi konieczność uchylecia lub unieważnienia decyzji wydanej z naruszeniem prawa. Obecnie najczęstszą przyczyną uzasadniającą stwierdzenie nieważności decyzji w sprawie nadania NIP jest konieczność wyeliminowania z obiegu prawnego decyzji ostatecznej, która dotyczy sprawy już poprzednio rozstrzygniętej inną decyzją. Od powyższej normy nie przewidziano żadnych wyjątków.

Przedstawione w niniejszym projekcie propozycje mają na celu uproszczenie i skrócenie procesu nadawania NIP poprzez zmianę trybu nadawania tego identyfikatora, odejście od wydawania decyzji w przedmiotowym zakresie, a także zaproponowanie (w odrębnym przepisie) nowej procedury, która wyeliminuje niedogodności obecnie stosowanych rozwiązań.

Ponadto, zmiana przepisów ustawy o NIP ma na celu uchYLENIE dublujących się obowiązków identyfikacyjnych i aktualizacyjnych wobec osób fizycznych objętych rejestrem PESEL, które nie prowadzą działalności gospodarczej i nie są podatnikami podatku od towarów i usług oraz ograniczenie obowiązku ewidencyjnego wobec osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą lub będących podatnikami podatku od towarów i usług.

Korzyści wynikające z przedmiotowej zmiany (zaproponowane w art. 3 i następnych) to:

- prosta, szybka i bardziej ekonomiczna procedura związania z nadaniem NIP;
- zmniejszenie zużycia materiałów, ponoszonego w związku z koniecznością druku formularzy zgłoszeń identyfikacyjnych i aktualizacyjnych, ich przetwarzaniem oraz przechowywaniem dokumentacji rejestracyjnej;
- oszczędności czasowe i materialne, które przełożą się na obniżenie kosztów zarówno po stronie obywateli, przedsiębiorców i innych podmiotów objętych CRP KEP, a także po stronie resortu finansów, przy spodziewanej akceptacji społeczeństwa dla kierunku podejmowanych zmian.

Proponuje się nadawanie NIP w drodze decyzji administracyjnej zastąpić czynnością materialno-techniczną, polegającą na wygenerowaniu w systemie informatycznym administracji podatkowej tego identyfikatora.

Uchylane ust. 1a i 1b zastępuje się (w art. 5) regulacjami w zakresie procedury dotyczącej NIP, a w szczególności zastępującymi dotychczas stosowane przepisy o postępowaniu w sprawie NIP.

Organem upoważnionym do przyjęcia danych i zgłoszeń identyfikacyjnych oraz aktualizacyjnych nadal będzie naczelnik urzędu skarbowego.

Przepis uchylanego ust. 2a przenosi się do odrębnego przepisu, dotyczącego informacji o nadanym NIP i terminu jej przekazywania. Regulacja ta winna wskazywać, kto i w jakiej formie wydaje taką informację. Proponuje się wydawanie potwierdzenia nadania NIP i przypisanie tej czynności naczelnikowi urzędu skarbowego. Ponadto proponuje się

określenie 14-dniowego terminu wydawania potwierdzenia nadania NIP, wprowadzanego zamiast decyzji o nadaniu NIP, z tym, że w przedmiotowym zakresie zachowuje się dotychczasowe brzmienie ust. 2a, wprowadzonego w ramach regulacji dotyczących funkcjonowania tzw. „jednego okienka”. Nowy przepis uwzględnia zmianę formy z decyzji na potwierdzenie nadania NIP.

2.4 Art. 5

Obecny stan prawny

Zgodnie z przepisami **art. 5** ustawy o NIP, podatnicy obowiązani są do dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego; zgłoszenia identyfikacyjnego dokonuje się jednokrotnie, bez względu na rodzaj oraz liczbę opłacanych przez podatnika podatków, formę opodatkowania, liczbę oraz rodzaje prowadzonej działalności gospodarczej oraz liczbę prowadzonych przedsiębiorstw.

Zgłoszenie identyfikacyjne osób fizycznych zawiera nazwisko, imiona, imiona rodziców, datę i miejsce urodzenia, płeć, nazwisko rodowe, obywatelstwo lub obywatelstwa, adres miejsca zamieszkania, adres miejsca zameldowania na pobyt stały lub czasowy, rodzaj i numer dowodu tożsamości oraz numer ewidencyjny PESEL.

Zgłoszenie identyfikacyjne podatników niebędących osobami fizycznymi zawiera w szczególności pełną i skróconą nazwę (firmę), formę organizacyjno-prawną, adres siedziby, numer identyfikacyjny REGON, organ rejestrowy lub ewidencyjny i numer nadany przez ten organ, wykaz rachunków bankowych, adres miejsca przechowywania dokumentacji rachunkowej oraz przedmiot wykonywanej działalności określony według obowiązujących standardów klasyfikacyjnych, a ponadto:

- 1) w przypadku zakładów (oddziałów) osób prawnych oraz innych wyodrębnionych jednostek wewnętrznych będących podatnikami - NIP oraz inne dane dotyczące jednostki macierzystej;
- 2) w przypadku spółek cywilnych, jawnych, partnerskich, komandytowych oraz komandytowo-akcyjnych - dane dotyczące wspólników, w tym również NIP nadany poszczególnym wspólnikom;
- 3) w przypadku podatkowych grup kapitałowych - dane dotyczące spółek wchodzących w skład grupy, w tym również NIP nadane tym spółkom.

Zgłoszenie identyfikacyjne podatników wykonujących działalność gospodarczą zawiera również informacje dotyczące tej działalności.

W przypadku dokonywania zgłoszenia identyfikacyjnego przez pełnomocnika lub kuratora sądowego do zgłoszenia dołącza się uwierzytelnioną lub poświadczoną urzędowo kopię pełnomocnictwa lub postanowienia sądu. W przypadku udzielenia pełnomocnictwa wyłącznie do dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego do zgłoszenia dołącza się oryginał pełnomocnictwa.

Minister właściwy do spraw finansów publicznych, biorąc pod uwagę kompletność przekazywanych danych, określi, w drodze rozporządzenia, wzory formularzy zgłoszeń identyfikacyjnych, z wyjątkiem zgłoszeń osób fizycznych będących przedsiębiorcami.

Do osób fizycznych składających wnioski o wpis do ewidencji działalności gospodarczej stosuje się zgłoszenie według wzoru określonego na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, uwzględniającego zakres danych objętych zgłoszeniem identyfikacyjnym.

Przepisy stosuje się odpowiednio do płatników podatków oraz płatników składek ubezpieczeniowych.

Propozycja

Proponuje się wprowadzenie następujących zmian w:

- początkowej części ust. 1 – ograniczyć zakres obowiązku dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego, poprzez wyłączenie z tego obowiązku grupy podmiotów: podatnicy, z wyjątkiem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub niebędących podatnikami podatku pod towarów i usług objętych rejestrem PESEL, są obowiązani do dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego,
- pkt 2 ust. 3: w przypadku spółek cywilnych, osobowych spółek handlowych i podmiotów podlegających wpisowi do rejestru przedsiębiorców na zasadach określonych dla spółek osobowych - dane dotyczące współników, w tym odpowiednio NIP lub PESEL nadany poszczególnym współnikom,
- a także dodać regulacje dotyczące procedury nadawania NIP, wprowadzanej w związku z uchycieniem ust. 1a i 1b w art. 3 ustawy o NIP, tj. zawrzeć zapisy stanowiące, że:
 - naczelnik urzędu skarbowego w przypadku:
 - a) braku możliwości potwierdzenia tożsamości lub bytu podmiotu,
 - b) stwierdzenia, iż dokonane zgłoszenie nie spełnia wymogów określonych przepisami prawa,
 - c) ujawnienia próby ponownego wystąpienia o nadanie NIP
 - zwraca zainteresowany podmiot w celu wyjaśnienia wątpliwości, w tym uzupełnienia danych, w terminie 7 dni, z pouczeniem, że niezastosowanie się do wezwania spowoduje odmowę nadania NIP;
 - naczelnik urzędu skarbowego wydaje decyzję o odmowie nadania NIP;
 - naczelnik urzędu skarbowego, określony w art. 4, unieważnia z urzędu wadliwie nadany NIP w przypadku wielokrotnego nadania NIP podmiotowi lub stwierdzenia fałszywych lub fikcyjnych danych;
 - naczelnik urzędu skarbowego wydaje decyzję o unieważnieniu nadanego NIP;
 - w przypadku wielokrotnego nadania NIP, naczelnik urzędu skarbowego, uwzględniając interes prawny i gospodarczy zainteresowanego, może unieważnić wskazany przez niego NIP;
 - podmiot nie może posługiwać się unieważnionym NIP;
 - NIP, który został unieważniony, nie może być ponownie nadany innemu podmiotowi;
 - do postępowań w sprawie odmowy nadania NIP lub unieważnienia z urzędu wadliwie nadanego NIP stosuje się odpowiednio przepisy działu IV ustawy Ordynacji podatkowej;
- a ponadto, w ust. 5 objąć upoważnieniem również przedsiębiorców: minister właściwy do spraw finansów publicznych, biorąc pod uwagę kompletność przekazywanych danych, określi w drodze rozporządzenia wzory formularzy zgłoszeń identyfikacyjnych.

Uzasadnienie

Projektowane zmiany w zakresie stosowania identyfikatora podatkowego i trybu nadawania NIP wymagają stosownych regulacji. Proponuje się aby początkową część ust. 1 doprecyzować poprzez wyłączenie z obowiązku dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego określonej grupy podmiotów, tj. osób fizycznych objętych rejestrem PESEL, nieprowadzących działalności gospodarczej, niebędących podatnikami podatku VAT, co jest bardzo ściśle związane ze sprawnym i bieżącym uzyskiwaniem kompletnych danych ewidencyjnych z rejestru PESEL (patrz też zmiany do art. 14 ustawy o NIP). Wobec pozostałych osób objętych rejestrem PESEL, obowiązek dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego zostałby utrzymany ze względu na zakres wymaganych danych oraz

uwarunkowania związane z obligatoryjnym stosowaniem identyfikatora NIP przez przedsiębiorców i przez podatników podatku VAT.

Zmiany dotyczące ust. 3 pkt 2 ustawy o NIP podyktowane są koniecznością dostosowania do aktualnej listy szczególnych form prawnych określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 2008 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczególnych warunków i trybów współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej (Dz.U. Nr 168 poz. 1041). Przedmiotowe rozporządzenie rozszerzyło m.in. listę szczególnych form prawnych o europejskie zgrupowanie interesów gospodarczych, które podlega wpisowi do rejestrów przedsiębiorców w KRS na zasadach określonych dla spółek jawnych. Zaproponowane ogólne sformułowanie zapisu nie będzie wymagało jego zmian w przypadku powoływania innych jednostek organizacyjnych podlegających wpisowi na zasadach określonych dla osobowych spółek handlowych. Ponadto, dostosowano zapis w zakresie stosowania do celów podatkowych identyfikatora NIP lub numeru PESEL, czyli stosownie do zmian zaproponowanych do art. 11 ustawy o NIP.

W związku z uchycieniem ust. 1a i 1b w art. 3 ustawy o NIP, konieczne jest dodanie regulacji dotyczących procedury nadawania NIP i toku postępowania prowadzonego – podobnie jak dotychczas - przez naczelnika urzędu skarbowego.

Naczelnik urzędu skarbowego, mógłby odmówić nadania NIP w przypadku braku możliwości potwierdzenia tożsamości lub bytu podmiotu, stwierdzenia, że dokonane zgłoszenie nie spełnia wymogów określonych przepisami prawa lub ujawnienia próby ponownego wystąpienia o nadanie NIP. Organ odmawiający wzywałby wówczas zainteresowany podmiot w celu wyjaśnienia wątpliwości, w tym uzupełnienia danych. Wezwanie zawiera pouczenie, że niezastosowanie się do wezwania spowoduje odmowę nadania NIP. Odmowa nadania NIP następuje w drodze decyzji wydanej przez naczelnika urzędu skarbowego.

Naczelnik urzędu skarbowego, określony w art. 4 ustawy o NIP, unieważnia z urzędu wadliwie nadany NIP w przypadku wielokrotnego nadania NIP podmiotowi lub stwierdzenia fałszywych lub fikcyjnych danych. Unieważnienie nadanego NIP następuje w drodze decyzji wydanej przez naczelnika urzędu skarbowego. W przypadku wielokrotnego nadania NIP, naczelnik urzędu skarbowego działając w porozumieniu z zainteresowanym, mając na względzie jego interes prawny i gospodarczy, może unieważnić wskazany przez niego NIP.

Podmiot nie może posługiwać się unieważnionym (lub uchylonym) NIP.

NIP, który wygasł lub został unieważniony (lub uchylony) nie może być ponownie nadany.

Proponuje się, aby do wyżej wskazanych postępowań w sprawie odmowy nadania NIP lub unieważnienia z urzędu wadliwie nadanego NIP stosować odpowiednio przepisy działu IV Ordynacji podatkowej.

Ad. ust. 5, czyli zmiany delegacji ustawowej – uzasadnienie w pkt II.3 niniejszych założeń.

2.5 Art. 6

Obecny stan prawny

Zgodnie z **art. 6** ustawy o NIP:

1. Podatnicy podatku od towarów i usług lub podatku akcyzowego są obowiązani dokonać zgłoszenia identyfikacyjnego przed dokonaniem pierwszej czynności podlegającej opodatkowaniu jednym z tych podatków. Zgłoszenia identyfikacyjnego dokonuje się

niezależnie od zgłoszenia rejestracyjnego, o którym mowa w art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.) oraz w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2009 r. Nr 3, poz. 11).

2. Podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych obowiązani są dokonać zgłoszenia identyfikacyjnego nie później niż w terminie złożenia pierwszej, od dnia wejścia w życie ustawy, deklaracji dotyczącej zaliczki na ten podatek.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do podatników, którzy na mocy odrębnych przepisów są zwolnieni z obowiązku składania deklaracji na podatek dochodowy od osób prawnych.

4. Jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, niebędące podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych, które:

- 1) zatrudniają pracowników - dokonują zgłoszenia identyfikacyjnego nie później niż w terminie złożenia pierwszej, od dnia wejścia w życie ustawy, deklaracji dotyczącej zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych;
- 2) nie zatrudniają pracowników - dokonują zgłoszenia identyfikacyjnego w terminie miesiąca od dnia dokonania wpisu w ewidencji działalności gospodarczej lub we właściwym rejestrze.

5. Podatnicy, o których mowa w ust. 4 pkt 2, wpisani do ewidencji działalności gospodarczej lub właściwego rejestru przed dniem wejścia w życie ustawy, składają zgłoszenie identyfikacyjne w terminie 5 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

6. Podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych, którzy samodzielnie obliczają zaliczki na ten podatek lub samodzielnie opłacają go w formach zryczałtowanych, dokonują zgłoszenia identyfikacyjnego nie później niż w terminie złożenia pierwszej, od dnia wejścia w życie ustawy, deklaracji dotyczącej tej zaliczki albo dokonania wpłaty zryczałtowanego podatku.

7. Podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych niewymienieni w ust. 6 dokonują zgłoszenia identyfikacyjnego nie później niż wraz ze złożeniem pierwszego, od dnia wejścia w życie ustawy, zeznania rocznego, w terminie przewidzianym do jego złożenia, z zastrzeżeniem art. 8.

8. Podatnicy będący wyłącznie podatnikami podatków stanowiących dochody budżetów gmin dokonują zgłoszenia identyfikacyjnego nie później niż w terminie:

- 1) złożenia pierwszej deklaracji na podatek rolny, leśny lub od nieruchomości,
 - 2) dokonania pierwszej wpłaty podatków wymienionych w pkt 1
- od dnia wejścia w życie ustawy.

9. Płatnicy podatków, niepodlegający obowiązkowi ewidencyjnemu jako podatnicy, dokonują zgłoszenia identyfikacyjnego nie później niż w terminie przekazania do organu podatkowego pierwszej deklaracji podatkowej, do której składania obowiązani są płatnicy podatków.

10. Płatnicy składek ubezpieczeniowych, niepodlegający obowiązkowi ewidencyjnemu jako podatnicy ani jako płatnicy podatków, dokonują zgłoszenia identyfikacyjnego nie później niż w terminach przewidzianych w odrębnych przepisach dotyczących terminów zgłaszania do ubezpieczeń społecznych lub ubezpieczenia zdrowotnego.

Propozycja

Proponuje się w przedmiotowym przepisie uchylenie zapisów ust. 2-9 oraz zastąpienie ich jednolitym zapisem stanowiącym, że podatnicy, o których mowa w art. 5 ust. 1 i płatnicy podatków podlegający obowiązkowi ewidencyjnemu są obowiązani dokonać zgłoszenia identyfikacyjnego nie później niż w terminie:

- złożenia pierwszej deklaracji, zeznania, informacji bądź oświadczenia,
- dokonania pierwszej wpłaty podatku, raty lub zaliczki
- do których składania lub wpłaty są obowiązani.

Terminy te będą miały również zastosowanie odpowiednio do podatników, którzy na mocy odrębnych przepisów są zwolnieni od podatku.

Uzasadnienie

Konieczność wprowadzenia zmian wynika z potrzeby uproszczenia i ujednoczenia terminów dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego, które obecnie są bardzo zróżnicowane, a ich opis rozbudowany, jak również dostosowania ich do aktualnie obowiązujących przepisów podatkowych (nastąpiły zmiany przepisów w odniesieniu do zaliczek, o których mowa w ust. 2 i ust. 4 pkt 1). Intencją ustawodawcy jest związanie terminu dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego z pierwszym „kontaktem” z organem podatkowym. Zmieniany przepis będzie miał zastosowanie do podatników podlegających obowiązkowi ewidencyjnemu, z wyłączeniem podatników podatku od towarów i usług lub podatku akcyzowego, wobec których przedmiotowy obowiązek został już uregulowany w ust. 1.

2.6 Art. 7

Obecny stan prawny

Zgodnie z **art. 7** ustawy o NIP w przypadku, gdy z przepisów art. 6 wynikają różne terminy dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego, podatnik, płatnik podatku oraz płatnik składek ubezpieczeniowych dokonuje zgłoszenia jeden raz, w terminie najwcześniejszym.

Propozycja

W przypadku, gdy z przepisów wynikają różne terminy dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego, podmiot podlegający obowiązkowi ewidencyjnemu dokonuje zgłoszenia jeden raz, w terminie najwcześniejszym.

Uzasadnienie

Dokonanie przedmiotowych zmian ma charakter dostosowawczy do zmian dotyczących terminów dokonywania zgłoszenia identyfikacyjnego wynikających z:

- projektowanej zmiany treści art. 6 ustawy o NIP oraz niezmienianych przepisów ust. 1 i 10 art. 6,
- przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 18, poz. 97) – w zakresie przepisów dotyczących „jednego okienka”.

2.7 Art. 8

Obecny stan prawny

Zgodnie z **art. 8.** ustawy o NIP, 1. Podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych, którym płatnik na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych:

- 1) pobiera zaliczki miesięczne, dokonując zmniejszenia kwot pobieranych zaliczek, lub
 - 2) dokonuje rocznego rozliczenia podatku, a nie dokonywał zmniejszenia kwot zaliczek, lub
 - 3) pobiera zaliczkę wyłącznie od dochodu z tytułu umowy o dzieło lub umowy zlecenia
- dokonują zgłoszenia identyfikacyjnego za pośrednictwem tego płatnika.

2. Przepisów ust. 1 nie stosuje się do podatników, którzy uprzednio dokonali zgłoszenia identyfikacyjnego.

3. Płatnicy, o których mowa w ust. 1, obowiązani są do zaopatrzenia się w formularze

zgłoszeń w urzędzie skarbowym właściwym ze względu na ich siedzibę.

4. Płatnik dostarcza podatnikowi formularz zgłoszenia identyfikacyjnego w terminie 7 dni od dnia potrącenia pierwszej zaliczki na podatek dochodowy lub od dnia złożenia oświadczenia w sprawie rozliczenia rocznego.

5. Podatnik składa płatnikowi zgłoszenie identyfikacyjne w terminie 14 dni od dnia otrzymania formularza zgłoszenia.

6. Płatnik obowiązany jest przekazać, w tym za pośrednictwem placówki pocztowej operatora publicznego, zgłoszenie identyfikacyjne naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu dla podatnika, w terminie 14 dni od dnia złożenia formularza zgłoszenia przez podatnika.

Propozycja

Proponuje się uchylenie art. 8 ustawy o NIP, w powiązaniu z terminem wprowadzania rozwiązań w zakresie sprawnego uzyskiwania kompletnych danych ewidencyjnych z rejestru PESEL (patrz też zmiany m.in. do art. 5 i 14 ustawy o NIP).

Ponadto dodatkowo proponuje się w odrębnym przepisie, wchodzącym w życie wraz z przepisami dotyczącymi zmian w zakresie postępowania w sprawie nadania NIP, w tym odejścia od wydawania decyzji o nadaniu NIP, zawrzeć regulacje dotyczące wydawania potwierdzenia nadania NIP (zamiast decyzji). Proponowany przepis domyka postępowanie w sprawie nadania NIP: naczelnik urzędu skarbowego wydaje bezpłatnie potwierdzenie nadania NIP: w związku z dokonaniem zgłoszenia identyfikacyjnym, a pozostałym podatnikom – na ich wniosek złożony nie wcześniej niż w terminie określonym dla dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego (art. 6).

Uzasadnienie

Proponuje się uchylenie art. 8 ustawy o NIP, w powiązaniu z terminem wprowadzania rozwiązań w zakresie uzyskiwania danych ewidencyjnych z rejestru PESEL, bowiem regulacje przedmiotowego przepisu dotyczą postępowania w sprawie nadania NIP podatnikowi podatku dochodowego od osób fizycznych i udziału w tym postępowaniu płatnika podatku dochodowego, o którym mowa w ust. 1, w warunkach uzyskiwania danych z rejestru PESEL i stosowania numeru PESEL do celów podatkowych, staną się marginalne lub wręcz bezprzedmiotowe.

Ponadto dodatkowo proponuje się w odrębnym przepisie zawrzeć regulacje dotyczące bezpłatnego wydawania potwierdzenia nadania NIP (w zamian za decyzję), w charakterze pierwszej informacji o NIP nadanym podmiotowi. Proponowany przepis niejako domyka postępowanie w sprawie nadania NIP, którego opis zapoczątkowano w art. 5 ustawy o NIP. Naczelnik urzędu skarbowego wydaje bezpłatnie potwierdzenie nadania NIP w związku z dokonaniem zgłoszeniem identyfikacyjnym, albo - pozostałym podatnikom, którzy nie są obowiązani do dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego – na ich wniosek, który można byłoby złożyć w terminie właściwym dla dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego, gdyby taki obowiązek został utrzymany wobec podatników - osób fizycznych objętych rejestrem PESEL.

Należy podkreślić, że niezależnie od powyższego przepisu, naczelnik urzędu skarbowego na wniosek zainteresowanego będzie upoważniony do potwierdzenia nadania NIP poprzez zastosowanie rozwiązania stosowanego obecnie z użyciem resortowego formularza NIP-5 lub w formie zaświadczenia potwierdzającego nadanie NIP, co jest uregulowane w art. 13 ust. 3 ustawy o NIP i w ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635, z późn. zm.) – załącznik część II ust. 17 w przedmiocie wydania zaświadczenia potwierdzającego nadanie numeru identyfikacji podatkowej podmiotowi, który się nim posługuje.

2.8 Art. 9

Obecny stan prawny

Zgodnie z **art. 9** ustawy o NIP, podatnicy mają obowiązek aktualizowania danych objętych zgłoszeniem identyfikacyjnym przez dokonanie zgłoszenia aktualizacyjnego do właściwego naczelnika urzędu skarbowego określonego w art. 4, z zastrzeżeniem ust. 1c:

- 1) wymienieni w art. 6 ust. 1 - nie później niż w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana danych;
- 2) wymienieni w art. 6 ust. 2-7 - nie później niż w terminie 30 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana danych, z zastrzeżeniem ust. 1a;
- 3) wymienieni w art. 6 ust. 8 - wraz ze złożeniem pierwszej w roku podatkowym deklaracji podatkowej lub w terminie dokonania pierwszej w roku podatkowym wpłaty podatku.

1a. Podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych, dla których płatnikiem jest organ emerytalny lub rentowy, mogą dokonać zgłoszenia aktualizacyjnego za pośrednictwem tego płatnika. Płatnik jest obowiązany przekazać zgłoszenie naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu dla podatnika w terminie 7 dni od dnia złożenia przez podatnika tego zgłoszenia.

1b. Podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych nieprowadzący działalności gospodarczej, dla których obowiązek aktualizowania danych wynika z faktu otrzymania dowodu osobistego, mogą dokonać zgłoszenia aktualizacyjnego za pośrednictwem organu wydającego dowód osobisty. Organ ten obowiązany jest do poinformowania podatnika o obowiązku złożenia zgłoszenia aktualizacyjnego oraz do przekazania zgłoszenia naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu dla podatnika w terminie 7 dni od dnia złożenia przez podatnika tego zgłoszenia.

1c. Przedsiębiorcy mają obowiązek aktualizowania danych objętych zgłoszeniem identyfikacyjnym przez dokonanie zgłoszenia aktualizacyjnego do właściwego naczelnika urzędu skarbowego określonego w art. 4, nie później niż w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana danych.

2. Obowiązek dokonania zgłoszenia aktualizacyjnego przez podatników, o których mowa w art. 6 ust. 1, występuje również w przypadku, gdy podatnikom tym, w wyniku utraty prawa do zwolnienia od podatku od towarów i usług lub rezygnacji z tego prawa, zmieniła się właściwość naczelnika urzędu skarbowego; w tym przypadku zgłoszenia aktualizacyjnego dokonuje się naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu w sprawach podatku od towarów i usług, wraz ze zgłoszeniem rejestracyjnym, o którym mowa w art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

3. Aktualizacji danych ewidencyjnych dotyczących podatkowych grup kapitałowych dokonuje wskazana w umowie spółka reprezentująca grupę. Obowiązek ten jest niezależny od obowiązku aktualizacji danych, który ciąży na każdej ze spółek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej.

4. Płatnicy podatków, niepodlegający obowiązkowi aktualizacji danych ewidencyjnych jako podatnicy, dokonują zgłoszenia aktualizacyjnego nie później niż w - następującym bezpośrednio po zaistnieniu zdarzenia powodującego obowiązek aktualizacji - terminie przekazania do organu podatkowego pierwszej deklaracji podatkowej, do składania której obowiązani są płatnicy podatków.

5. Do płatników składek ubezpieczeniowych stosuje się odpowiednio tryb aktualizacji danych określony w ust. 1 pkt 1.

6. Do aktualizacji danych objętych zgłoszeniem identyfikacyjnym stosuje się odpowiednio:

- 1) przepisy art. 5 ust. 4a;
- 2) wzory formularzy zgłoszeń identyfikacyjnych ustalone na podstawie art. 5 ust. 5 albo wnioski określone na podstawie przepisów o działalności gospodarczej.

Propozycja

Proponuje się w przedmiotowym przepisie zawrzeć jednolite zapisy określające jeden termin aktualizacji danych, stanowiące, że podmioty, o których mowa w art. 2 (w tym przedsiębiorcy – uchylenie ust. 1c, płatnicy podatków – uchylenie ust. 4 i płatnicy składek ubezpieczeniowych – uchylenie ust. 5), mają obowiązek aktualizowania danych objętych zgłoszeniem identyfikacyjnym przez dokonanie zgłoszenia aktualizacyjnego do właściwego naczelnika urzędu skarbowego określonego w art. 4, nie później niż w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana danych, a w pozostałych przypadkach, nie później niż w terminie, o którym mowa w projektowanym art. 6 ust. 1a, odpowiednio po zmianie danych, z - obowiązującym od dnia 1 stycznia 2012 r. - zastrzeżeniem, że osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej lub niebędące podatnikami podatku pod towarów i usług objęte rejestrem PESEL mogą lub muszą dokonać zgłoszenia aktualizacyjnego właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego danych objętych zgłoszeniem identyfikacyjnym spoza zakresu uzyskiwanego z rejestru PESEL, w trybie proponowanego art. 14 ust. 1).

Przyjmuje się, że dane w CRP KEP, których źródłem jest rejestr PESEL, są wiążące dla administracji podatkowej. Oznacza to, że jeżeli faktyczny adres zamieszkania jest inny od adresu figurującego w rejestrze PESEL, koniecznym jest dokonanie zgłoszenia aktualizacyjnego w tym zakresie.

Jednocześnie proponuje się uchylenie przepisów ust. 1a i 1b – w terminie powiązanim z terminem wprowadzania rozwiązań w zakresie uzyskiwania danych ewidencyjnych z rejestru PESEL, w związku z projektowaną zmianą zasilania CRP KEP danymi ewidencyjnymi z rejestru PESEL, w tym danymi dotyczącymi dowodu osobistego, także pośrednictwo organu emerytalnego lub rentowego w dokonaniu zgłoszenia aktualizacyjnego przez podatnika podatku dochodowego od osób fizycznych stanie się bezprzedmiotowe, oraz uchylenie ust. 1c, 4 i 5.

Uzasadnienie

Projektowane zmiany w zakresie stosowania numeru PESEL do celów podatkowych, danych ewidencyjnych z rejestru PESEL oraz zmiany trybu nadawania NIP wymagają dostosowań zapisów przedmiotowego przepisu ustawy o NIP, poprawy jego czytelności i jednolitości stosowania wobec poszczególnych grup podmiotów podlegających obowiązkowi ewidencyjnemu.

Konieczne jest zweryfikowanie terminu dokonywania zgłoszeń aktualizacyjnych przez płatników podatków uwzględniające zmiany przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych w zakresie terminów przekazywania do organu podatkowego deklaracji podatkowej, do składania której obowiązani są płatnicy podatków, a z terminem tym związany jest termin dokonywania zgłoszeń aktualizacyjnych przez płatników (uchylony ust. 4). Zmiany te niekorzystnie wpływają na dokonywanie zgłoszeń aktualizacyjnych przez płatników, niwelując możliwość ustalenia tego terminu lub znacznie go wydłużając. W konsekwencji projektowanych zmian w zakresie pozyskiwania danych ewidencyjnych z rejestru PESEL, proponuje się rezygnację z pośrednictwa organu emerytalnego lub rentowego, jako płatnika, w przekazywaniu naczelnikowi urzędu skarbowego zgłoszenia aktualizacyjnego podatnika podatku dochodowego od osób fizycznych.

W konsekwencji projektowanych zmian w zakresie pozyskiwania danych ewidencyjnych z rejestru PESEL proponuje się rezygnację z pośrednictwa organu wydającego dowód osobisty w przekazywaniu naczelnikowi urzędu skarbowego zgłoszenia aktualizacyjnego podatnika podatku dochodowego od osób fizycznych nieprowadzącego działalności gospodarczej, dokonywanego z tytułu otrzymania dowodu osobistego oraz z informowania przez ten organ o obowiązku złożenia zgłoszenia aktualizacyjnego.

Ze względu na identyczny, siedmiodniowy termin realizacji obowiązku aktualizacji danych objętych zgłoszeniem identyfikacyjnym przez przedsiębiorców i przez podatników podatku od towarów i usług oraz podatników podatku akcyzowego, a także na szczególny charakter ww. grup podmiotów wynikający z zakresu obowiązków podatkowych i towarzyszących im terminów wskazane jest ujednoczenie i skumulowanie w jedną regulacji ich dotyczących. Siedmiodniowy termin realizacji obowiązku aktualizacji danych przez podatników podatku od towarów i usług oraz podatników podatku akcyzowego skorelowany jest z terminami określonymi w ustawach dotyczących wymienionych podatków (odpowiednio w art. 96 ust. 2 i w art. 16 ust. 4). Natomiast w odniesieniu do przedsiębiorców – z terminem określonym w art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095).

Ujednoczenie (ust. 4) i skumulowanie w jedną (ust. 5) regulacji dotyczących płatników z regulacjami dotyczącymi podatników podlegających obowiązkowi ewidencyjnemu, innych niż podatnicy podatku od towarów i usług, podatnicy podatku akcyzowego oraz przedsiębiorcy.

Uwzględnienie mogących mieć miejsce okoliczności dotyczących osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej i niebędących podatnikami podatku od towarów i usług, objętych rejestrem PESEL, które mogą lub muszą dokonać zgłoszenia aktualizacyjnego właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego danych objętych zgłoszeniem identyfikacyjnym spoza zakresu uzyskiwanego z rejestru PESEL (np. adresu miejsca zamieszkania lub rachunku bankowego) – termin wejścia w życie pozostaje w ścisłej relacji z zaproponowaną nowelizacją art. 5 ust. 1 i art. 14 w zakresie odnoszącym się do zasilania CRP KEP danymi z rejestru PESEL.

2.9 Art. 10 ust. 1

Obecny stan prawny

Zgodnie z **art. 10 ust. 1** ustawy o NIP, minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb składania zgłoszeń identyfikacyjnych oraz zgłoszeń aktualizacyjnych przez podatników, o których mowa w art. 6 ust. 8.

Propozycja

Proponuje się uchylić przedmiotowe upoważnienie.

Uzasadnienie

Propozycja jest konsekwencją projektowanej zasady stosowania numeru PESEL jako identyfikatora podatkowego i zmiany trybu nadawania NIP. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie trybu składania zgłoszeń identyfikacyjnych oraz aktualizacyjnych poprzez podatników podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości (Dz. U. Nr 111, poz. 1291) wydane w wykonaniu przedmiotowego upoważnienia określa obowiązki organu podatkowego gminy (miasta). Wprowadzane zmiany oznaczają zwolnienie organu podatkowego gminy (miasta) z konieczności przyjmowania, weryfikacji oraz przekazywania urzędowi skarbowemu zgłoszeń identyfikacyjnych i aktualizacyjnych podatników podatku rolnego, leśnego lub od nieruchomości, co w konsekwencji przyczyni się do obniżenia kosztów związanych z przedmiotowym pośrednictwem.

2.10 Tytuł rozdziału 3

Obecny stan prawny

Obecny tytuł rozdziału 3 ustawy o NIP: „Zasady posługiwania się numerami identyfikacji podatkowej”.

Propozycja

Proponuje się nadać następujący tytuł rozdziałowi 3: “Zasady posługiwania się numerami identyfikacji podatkowej i numerami PESEL do celów podatkowych”.

Uzasadnienie

Propozycja jest konsekwencją projektowanej zasady stosowania numeru PESEL (zamiast NIP) do celów podatkowych przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej i niebędące podatnikami podatku VAT, które stanowią trzon zbiorowości objętej KEP.

2.11 Art. 11

Obecny stan prawny w zakresie ust. 1 - 3

Zasady posługiwania się numerami identyfikacji podatkowej są określone w rozdziale 3 ustawy o NIP, a w szczególności w **art. 11**. Zgodnie z przepisami podatnicy i płatnicy podają NIP na wszelkich dokumentach związanych z wykonywaniem zobowiązań podatkowych oraz niepodatkowych należności budżetowych, do których poboru obowiązane są organy podatkowe lub celne. W sprawach dotyczących zobowiązań podatkowych oraz niepodatkowych należności budżetowych podatnicy mają obowiązek podawać NIP na żądanie: organów administracji rządowej i samorządowej, organów kontroli skarbowej, przedstawicieli NIK, banków, stron czynności cywilnoprawnych, płatników oraz inkasentów podatków i niepodatkowych należności budżetowych. Wymienieni płatnicy i inkasenci obowiązani są żądać od podatników podania NIP i przekazywać go organom podatkowym.

Propozycja

Proponuje się w art. 11, w ust. 1 - 3 ująć regulacje dotyczące:

1. podawania przez podatników NIP na dokumentach związanych z wykonywaniem zobowiązań podatkowych oraz niepodatkowych należności budżetowych, do których poboru obowiązane są organy podatkowe lub celne, z tym, że osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej i niebędące podatnikami podatku VAT, objęte rejestrem PESEL mogą podawać jako identyfikator podatkowy numer PESEL;
2. w sprawach dotyczących zobowiązań podatkowych oraz niepodatkowych należności budżetowych, obowiązku podawania przez podatników identyfikatora podatkowego wymienionego wyżej, odpowiednio NIP lub numer PESEL, na żądanie:
 - 1) organów administracji rządowej i samorządowej,
 - 2) organów kontroli skarbowej,
 - 3) przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli,
 - 4) banków,
 - 5) stron czynności cywilnoprawnych,
 - 6) płatników oraz inkasentów podatków i niepodatkowych należności budżetowych;
3. obowiązku żądania przez płatników i inkasentów, o których mowa wyżej, podania przez podatników odpowiednio NIP lub numeru PESEL i przekazywania go organom podatkowym.

Uzasadnienie

Obecnie podatnicy i płatnicy są obowiązani do posługiwania się w życiu codziennym kilkoma identyfikatorami, w tym numerem identyfikacji podatkowej i numerem PESEL. Projektowana zmiana ma doprowadzić do sytuacji, w której osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej, niebędąca podatnikiem podatku VAT, objęta rejestrem PESEL, do celów podatkowych będzie posługiwać się jednym identyfikatorem, tj. numerem PESEL.

Potrzebne jest doprecyzowanie zasad posługiwania się powyższym identyfikatorem. NIP pozostałby podstawowym identyfikatorem podatkowym dla przedsiębiorców i podatników

podatku VAT, nawet wówczas, gdy mają nadany PESEL, a realizowane zobowiązania i należności budżetowe nie są związane ani z podatkiem VAT ani z prowadzoną działalnością gospodarczą. Podmioty te stosują NIP, w tym dokonując czynności wewnątrzspółnotowych (realizacja art. 214 Dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej). Podmioty, które nie są objęte rejestrem PESEL będą posługiwać się NIP na dotychczasowych zasadach. NIP będzie nadawany im na wniosek, tj. po dokonaniu zgłoszenia identyfikacyjnego przez podmiot.

2.12 Art. 12

Obecny stan prawny

Zgodnie z **art. 12 ust. 2** ustawy o NIP w przypadku zgonu lub ustania bytu prawnego podatnika, decyzja o nadaniu NIP wygasa z mocy prawa, z wyjątkiem przypadków wymienionych w ust. 1 i ust. 1a.

Propozycja

Proponuje się nadać art. 12 ust 2 ustawy o NIP brzmienie, iż w przypadku zgonu lub ustania bytu prawnego podatnika, nadany NIP nie może być wykorzystywany do identyfikacji innego podmiotu, z wyjątkiem przypadków wymienionych w ust. 1.

Uzasadnienie

W związku z projektowaną zmianą w zakresie uchylecia przepisu dot. nadawania NIP w drodze decyzji (art. 3 ust. 2) istnieje konieczność uwzględnienia tej okoliczności również w ust. 2 art. 12, który obejmuje odniesienie do decyzji o nadaniu NIP.

Obecny stan prawny

Zgodnie z **art. 12 ust. 3** ustawy o NIP, organy prowadzące ewidencję ludności są obowiązane, w terminie 14 dni od dnia otrzymania aktu zgonu, do przekazania informacji o zgonie naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania zmarłego podatnika.

Propozycja

Proponuje się uchylić ust. 3 art. 12 ustawy o NIP w terminie związanym z terminem wprowadzania rozwiązań w zakresie uzyskiwania kompletnych danych ewidencyjnych z rejestru PESEL.

Uzasadnienie

W związku z projektowaną zmianą w zakresie uzyskiwania danych ewidencyjnych z rejestru PESEL, w tym danych dotyczących zgonu osób objętych rejestrem PESEL, analizowany przepis staje się bezprzedmiotowy.

2.13 Art. 13 ust. 4

Obecny stan prawny

Zgodnie z **art. 13 ust. 4** ustawy o NIP, na wniosek podatnika naczelnik urzędu skarbowego, który wydał decyzję o nadaniu NIP, wydaje duplikat decyzji o nadaniu NIP.

Propozycja

Uchylenie ust. 4 w art. 13 ustawy o NIP.

Uzasadnienie

Uchylenie przepisu określającego obowiązek wydawania przez naczelników urzędów

skarbowych duplikatów decyzji o nadaniu NIP, w świetle proponowanych w niniejszym projekcie zmian w zakresie uchylecia obecnie obowiązującego ust. 2 w art. 3 ustawy o NIP, jest zasadne. Bardziej racjonalną formą uzyskiwania informacji o nadanym NIP jest potwierdzanie nadania NIP, o którym mowa w art. 13 ust. 3 ustawy o NIP (w tym przypadku stosowany jest zestandaryzowany formularz resortowy, tzw. NIP-5) lub zaświadczenie o NIP nadanym podmiotowi, wydawane w formie papierowej lub elektronicznej, zgodnie z aktualnymi wartościami danych. Takie rozwiązanie dostarcza bądź potwierdza aktualne dane o podmiocie, którego identyfikatorem jest konkretny NIP, w tym również w przypadku przejścia NIP na następcę prawnego na zasadach określonych w art. 12 ust. 1 i 1a ustawy o NIP, co oznacza istotne zmiany wartości danych identyfikacyjnych.

2.14 Art. 14

Obecny stan prawny

Zgodnie z **art. 14** ustawy o NIP, tworzy się Krajową Ewidencję Podatników, prowadzoną przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Krajowa Ewidencja Podatników służy:

- 1) gromadzeniu i weryfikacji danych wynikających ze zgłoszeń identyfikacyjnych i aktualizacyjnych podatników;
- 2) porównaniu danych wynikających ze zgłoszeń identyfikacyjnych i aktualizacyjnych podatników z innymi rejestrami urzędowymi w celu ustalenia podatników, którzy naruszyli przepisy ustawy.

Naczelnicy urzędów skarbowych obowiązani są niezwłocznie przekazywać do Krajowej Ewidencji Podatników dane zawarte w dokumentacji, o której mowa w art. 13 ust. 1.

Propozycja

Proponuje się nadanie art. 14 ustawy o NIP brzmienia uwzględniającego poniższe elementy, z tym, że podkreślone fragmenty zapisów wchodziłyby w życie później, tj. nie z dniem 1 lipca 2011 r. tylko z dniem 1 stycznia 2012 r.:

- minister właściwy do spraw finansów publicznych prowadzi w formie elektronicznej Centralny Rejestr Podmiotów – Krajowa Ewidencja Podatników, zwany dalej „CRP KEP”;
- do CRP KEP naczelnicy urzędów skarbowych wprowadzają dane zawarte w dokumentacji, o której mowa w art. 13 ust. 1;
- do CRP KEP minister właściwy do spraw wewnętrznych jest obowiązany przekazywać niezwłocznie (nie później niż w terminie 7 dni od ich pozyskania) aktualne dane z rejestru PESEL określone w art. 5 ust. 2 oraz informację o zgonie, w zakresie niezbędnym do identyfikacji osób fizycznych. Dane aktualne oznaczają dane nowowprowadzone oraz zmienione. Przekazywanie danych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych następuje przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej;
- naczelnicy urzędów skarbowych, w celu realizacji postanowień niniejszej ustawy oraz zapewnienia sprawnej obsługi podmiotów, są upoważnieni do wykorzystywania CRP KEP;
- CRP KEP jest wykorzystywany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, dyrektorów izb skarbowych, naczelników urzędów skarbowych, Szefa Służby Celnej, dyrektorów izb celnych, naczelników urzędów celnych, organy kontroli skarbowej oraz Generalnego Inspektora Informacji Finansowej do realizacji celów i zadań ustawowych;

- CRP KEP służy:
 - a) gromadzeniu danych wynikających ze zgłoszeń identyfikacyjnym i aktualizacyjnych podmiotów oraz z rejestru PESEL;
 - b) weryfikacji danych, o których mowa wyżej, oraz porównaniu ich z rejestrami urzędowymi w celu zapewnienia ich prawidłowości i kompletności.

Uzasadnienie

Art. 14 ustawy o NIP dotyczy utworzenia Krajowej Ewidencji Podatników, prowadzonej przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Dane źródłowe dla KEP przekazują naczelnicy urzędów skarbowych z baz lokalnych prowadzonych w 401 urzędach skarbowych w ramach modułu Rejestracja w systemie POLTAX. KEP stanowi sumę logiczną (kopię) baz z 401 urzędów skarbowych w zakresie danych ewidencyjnych określonych w przepisach ustawy o NIP, w szczególności w art. 5.

Udostępnienie danych zawartych w KEP wymaga stosowania przez podmioty enumeratywnie wymienione w art. 15 ust. 2 ustawy o NIP, w tym przez organy podatkowe, jednostki organizacyjne kontroli skarbowej i Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, trybu określonego w art. 15 ustawy o NIP.

Regulacje ujęte w art. 14 koncentrują się na tworzeniu KEP i jakości danych, natomiast pomijają istotę utworzenia ewidencji podatników o zasięgu krajowym.

Zmiana art. 14 ustawy ma na celu uwzględnienie w tym przepisie regulacji dotyczącej istoty tworzenia kompletnej i zintegrowanej w skali kraju ewidencji podatników i wprowadzenie dostosowań do potrzeb organów podległych lub nadzorowanych przez Ministra Finansów. Jednocześnie w związku ze zmianami dotyczącymi wprowadzania danych oraz procesu przetwarzania danych, niezbędnym jest dokonanie zmiany nazwy dotychczas funkcjonującej Krajowej Ewidencji Podatników na Centralny Rejestr Podmiotów KEP.

CRP KEP:

- zapewni identyfikację podmiotów poprzez gromadzenie danych ewidencyjnych pochodzących z rejestru PESEL,
- zapewni identyfikację podatników w ramach całego kraju poprzez gromadzenie i weryfikację danych wynikających ze zgłoszeń identyfikacyjnych i aktualizacyjnych podmiotów,
- zapewni spójność i poprawność dla całego systemu ewidencji podatników poprzez zintegrowanie w jednym miejscu pochodzących z różnych urzędów skarbowych danych ewidencyjnych podmiotów,
- usprawni i przyspieszy proces rejestracji podmiotów i nadawania NIP,
- zapewni bezpośredni dostęp do CRP KEP: Ministrowi Finansów, dyrektorom izb skarbowych, naczelnikom urzędów skarbowych, Szefowi Służby Celnej, dyrektorom izb celnych, naczelnikom urzędów celnych, organom kontroli skarbowej oraz Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej.

Centralny Rejestr Podmiotów KEP zostanie zainicjowany danymi z rejestrów lokalnych, aktualnie rozproszonych w 401 urzędach skarbowych. Centralizacja danych ewidencyjnych z 401 urzędów skarbowych jest nieodzownym warunkiem jednoznacznej identyfikacji podmiotów oraz prawidłowej rejestracji i obsługi ich spraw. Pozwoli jednocześnie na udostępnianie danych ewidencyjnych uprawnionym użytkownikom innych resortowych obszarów aplikacyjnych, kontrolowanie poprawności procesu rejestracyjnego, udostępnianie danych zgodnie ze zmienionymi w tym zakresie regulacjami ustawy o NIP, sprawniejsze zarządzanie i administrację systemem, polepszenie i usprawnienie obsługi kierowanych zapytań, łatwiejszy dostęp i przepływ informacji między organami podległymi Ministrowi

Finansów.

CRP KEP będzie prowadzony przez Ministra Finansów (analogicznie jak obecnie KEP), jednak zmieni się na bezpośredni sposób wprowadzania przez naczelników urzędów skarbowych danych z dokumentacji związanej z nadaniem NIP oraz aktualizowaniem danych zawartych w zgłoszeniach identyfikacyjnych, a następnie ulegnie zmianie zakres i źródło wprowadzanych danych, bowiem dane osób objętych rejestrem PESEL w zakresie danych objętych zgłoszeniem identyfikacyjnym wraz z informacją o zgonie będą centralnie transferowane z rejestru PESEL.

Charakter korzystania z CRP KEP dla naczelników urzędów skarbowych będzie dwojaki; związany z funkcjonowaniem CRP KEP, tj. wprowadzaniem danych ewidencyjnych i informowaniem o nadanym NIP (potwierdzenia, zaświadczenia) i związany z wykonywaniem zadań ustawowych, w tym udostępnianiem danych (art. 15 ust. 2 ustawy o NIP).

System obsługujący Centralny Rejestr Podmiotów KEP umożliwi realizację kluczowych postulatów takich jak: wykorzystanie danych ewidencyjnych z rejestru PESEL, spójność i bezpieczeństwo systemu. Ponadto system zapewni:

- a) naczelnikom urzędów skarbowych, uczestniczącym w procesie obsługi spraw podmiotów, dostęp do CRP KEP,
- b) nadawanie NIP w oparciu o centralny system z uwzględnieniem identyfikowalności podmiotów w rejestrze PESEL,
- c) utrzymania jednoznacznej identyfikacji poprzez NIP lub numer PESEL,
- d) przepływ aktualnych danych ewidencyjnych z rejestru PESEL,
- e) odrębność systemu informatycznego wykorzystywanego dla celów ewidencji podatników,
- f) zachowania poufności, integralności i autentyczności danych przetwarzanych w systemie,
- g) zachowanie danych historycznych.

Centralizacja danych jest niezbędna do uruchomienia rejestracji centralnej, która ma służyć do wspomagania administracji podatkowej w realizacji jej zadań ustawowych. Centralny Rejestr Podmiotów KEP pozwoli na lepsze wykorzystanie zgromadzonych danych i dostęp resortu finansów do pełnej zbiorowości podmiotów.

2.15 Art. 15

Obecny stan prawny

Zgodnie z art. 15 ustawy o NIP:

1. Dane zawarte w dokumentacji, o której mowa w art. 13 ust. 1, są objęte tajemnicą skarbową.
 - 1a. Do przestrzegania tajemnicy skarbowej w zakresie dokumentacji, o której mowa w art. 13 ust. 1, są obowiązane osoby wymienione w art. 294 § 1 pkt 1, 4 i 5 Ordynacji podatkowej oraz sędziowie i pracownicy organów pośredniczących w składaniu zgłoszeń identyfikacyjnych i aktualizacyjnych.
2. Dane, o których mowa w ust. 1, udostępnia się wyłącznie:
 - 1)¹ sądom, prokuratorom, organom podatkowym, organom celnym, przedstawicielom Najwyższej Izby Kontroli, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Żandarmerii Wojskowej - w związku z prowadzonym postępowaniem;
- 1a) Szefowi Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w celu realizacji jego zadań

¹ druk sejmowy nr 510 – w art. 139: art. 15 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) sądom, prokuratorom, organom podatkowym, organom celnym, przedstawicielom Najwyższej Izby Kontroli, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Żandarmerii Wojskowej i Straży Kolejowej - w związku z prowadzonym postępowaniem;"

ustawowych;

- 1b) jednostkom organizacyjnym kontroli skarbowej - w celu realizacji ich zadań ustawowych;
 - 1c) komornikom sądowym i organom egzekucyjnym wymienionym w odrębnych przepisach - w związku z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym;
 - 2) naczelnym i centralnym organom administracji rządowej - w związku z postępowaniem w sprawie udzielenia koncesji bądź zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej;
 - 3) podatnikowi - w zakresie dotyczącym jego numeru;
 - 4) służbom statystyki publicznej w zakresie i dla potrzeb wynikających z przepisów o statystyce publicznej;
 - 5) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych oraz Państwowemu Funduszowi Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - do realizacji zadań i celów określonych w odrębnych ustawach;
 - 6) Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej - w celu wykonywania obowiązków, wynikających z przepisów *o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł*;
 - 7) organom prowadzącym urzędowe rejestry na ich wniosek zawierający dane niezbędne do identyfikacji podatników - w zakresie NIP - w związku z realizacją ich zadań ustawowych.
3. Dane zgromadzone w Krajowej Ewidencji Podatników udostępniane są przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Propozycja

Proponuje się zmienić brzmienie **ust. 1** w **art. 15** ustawy o NIP tak, aby dane zawarte w dokumentacji, o której mowa w art. 13 ust. 1 oraz dane ewidencyjne w CRP KEP, w tym pochodzące z rejestru PESEL, były objęte tajemnicą skarbową, z wyjątkiem numeru identyfikacji podatkowej.

Uzasadnienie

- art. 15 ust. 1 ustawy o NIP - w świetle zaistniałych zmian formalno-prawnych, w tym w zakresie spraw i obsługi przedsiębiorców, nieracjonalne lub wręcz niemożliwe do stosowania są wyżej przytoczone przepisy. Zgodnie z art. 16 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przedsiębiorca wpisany do rejestru przedsiębiorców albo ewidencji jest obowiązany umieszczać w oświadczeniach pisemnych, skierowanych w zakresie swojej działalności do oznaczonych osób i organów, numer identyfikacji podatkowej (NIP) oraz posługiwać się tym numerem w obrocie prawnym i gospodarczym. Identyfikacja przedsiębiorcy w poszczególnych urzędowych rejestrach następuje na podstawie numeru identyfikacji podatkowej (NIP). Ponadto jawność tego identyfikatora jest niezbędna ze względu na treść art. 15 ust. 2 pkt 7 ustawy o NIP, zgodnie z którym dane udostępnia się organom prowadzącym urzędowe rejestry na ich wniosek zawierający dane niezbędne do identyfikacji podatników – w zakresie NIP – w związku z realizacją ich zadań ustawowych, a także w związku z art. 5a ust. 3 ustawy o NIP, zgodnie z którym naczelnik urzędu skarbowego jest obowiązany przekazać informacje zwrotną o NIP nadanym przedsiębiorcy rozpoczynającemu działalność gospodarczą niezwłocznie po nadaniu, sądowi prowadzącemu rejestr przedsiębiorców albo organowi prowadzącemu ewidencję działalności gospodarczej. W wielu przypadkach przekazanie tej informacji wiąże się z ujawnieniem NIP w rejestrze jawnym.

W związku z powyższym proponuje się doprecyzowanie regulacji ustawowych o wyłączenie numeru identyfikacji podatkowej (NIP) z zakresu działania „tajemnicy skarbowej”.

Propozycja

Proponuje się zmienić brzmienie **ust. 2 i 3 w art. 15** ustawy o NIP w związku z wyodrębnieniem w art. 14 organów podlegających lub nadzorowanych przez Ministra Finansów, które po uruchomieniu CRP KEP uzyskają bezpośredni dostęp do danych ewidencyjnych, proponuje się w ust. 2 uchylić pkt 1b i 6 oraz ograniczyć krąg podmiotów wymienionych w pkt 1 do następującej grupy, obejmującej: sądy, prokuratorów, samorządowe organy podatkowe, przedstawiciele NIK, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Żandarmerii Wojskowej.

Dodatkowo bazując na dotychczasowych doświadczeniach w zakresie udostępniania danych z Krajowej Ewidencji Podatników, prowadzonej przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, oraz mając na uwadze charakter oraz obszerność zapytań, co często wiąże się ze specyficznym przygotowaniem żądanych danych, zasadnym staje się ograniczenie grupy podmiotów, którym minister właściwy do spraw finansów publicznych może udostępniać dane ewidencyjne z CRP KEP.

Proponuje się, aby katalog ten obejmował następujące podmioty: sądy, prokuratorów, samorządowe organy podatkowe, przedstawiciele NIK, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Żandarmerię Wojskową (pkt 1 po zmianach), Szefa Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych (pkt 1a), naczelne i centralne organy administracji rządowej (pkt 2), służby statystyki publicznej (pkt 4), ZUS (pkt 5), organy prowadzące urzędowe rejestry (pkt 7).

Uzasadnienie

- art. 15 ust. 2 i 3 ustawy o NIP - w związku z koniecznością ustalenia nowych zasad dostępności i przeznaczenia CRP KEP oraz bazując na dotychczasowych doświadczeniach związanych z udostępnianiem danych z Krajowej Ewidencji Podatników zachodzi konieczność zmodyfikowania obecnie przyjętej praktyki i sposobu udostępniania danych ewidencyjnych podmiotom „zewnętrznym”, w stosunku do wskazanych w propozycji do art. 14, organów podlegających lub nadzorowanych przez Ministra Finansów.

Obsługą wniosków komorników sądowych i organów egzekucyjnych wymienionych w odrębnych przepisach, składanych w związku z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym, zajmowałiby się tylko naczelnicy urzędów skarbowych, którzy dysponują szerszym zakresem informacji i jednocześnie mają dostęp do CRP KEP. Takie rozwiązanie usprawni uzyskiwanie niezbędnych informacji przez zainteresowanych i może przyczynić się do wzrostu skuteczności przedmiotowych postępowań.

3. Upoważnienia do wydania aktów wykonawczych.

Zgodnie z **art. 5 ust. 5** ustawy o NIP, minister właściwy do spraw finansów publicznych, biorąc pod uwagę kompletność przekazywanych danych, określi, w drodze rozporządzenia, wzory formularzy zgłoszeń identyfikacyjnych, z wyjątkiem zgłoszeń osób fizycznych będących przedsiębiorcami.

Z dniem 31 marca 2009 r., na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 18, poz. 97) weszły w życie przepisy zmieniające możliwość w obowiązek dokonywania zgłoszenia identyfikacyjnego lub aktualizacyjnego w przypadku rozpoczęcia działalności gospodarczej lub aktualizacji danych objętych wpisem do ewidencji działalności gospodarczej lub wpisem do rejestru przedsiębiorców - odpowiednio - do organu gminy prowadzącego ewidencję działalności gospodarczej lub sądu rejestrowego (obligatoryjne stosowanie instytucji „jednego okienka”). Dodatkowo dla osób fizycznych będących

przedsiębiorcami, w miejsce dotychczasowych 4 formularzy kierowanych do różnych organów i instytucji w związku z podjęciem i prowadzeniem działalności gospodarczej, wprowadzono jeden zintegrowany wniosek o wpis do ewidencji działalności gospodarczej (EDG-1), na którym przedsiębiorca dokonuje zgłoszenia działalności gospodarczej oraz zmian stanu faktycznego i prawnego w zakresie tej działalności. Zmieniając przedmiotowy przepis pozbawiono ministra właściwego do spraw finansów publicznych upoważnienia do określania wzoru formularza zgłoszenia identyfikacyjnego osób fizycznych będących przedsiębiorcami.

Ponadto w art. 5 dodano ust. 5a w brzmieniu: „do osób fizycznych składających wnioski o wpis do ewidencji działalności gospodarczej stosuje się zgłoszenie według wzoru określonego na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, uwzględniającego zakres danych objętych zgłoszeniem identyfikacyjnym określonym na podstawie ust. 5.”

Kolejna zmiana dotyczyła art. 9 ust. 6 pkt 2 ustawy o NIP, zgodnie z którym do aktualizacji danych objętych zgłoszeniem identyfikacyjnym stosuje się odpowiednio wzory formularzy zgłoszeń identyfikacyjnych ustalone na podstawie art. 5 ust. 5 albo wnioski określone na podstawie przepisów o działalności gospodarczej.

Wprowadzone zmiany pozostawiły lukę i wykazały, że instytucja „jednego okienka” nie działa w pełnym wymiarze. W związku z powyższym konieczna jest interwencja, która spowoduje zapewnienie możliwości aktualizacji danych przedsiębiorców będących osobami fizycznymi poprzez dokonanie zgłoszenia bez pośrednictwa organu ewidencyjnego, czyli bez pośrednictwa tzw. „jednego okienka” i bez stosowania wniosku EDG-1.

Proponuje się powrót do brzmienia przedmiotowego upoważnienia sprzed zmiany dokonanej wymienioną ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r., poprzez przywrócenie ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych upoważnienia do określania wzorów formularzy zgłoszeń identyfikacyjnych dla wszystkich podatników lub płatników, w tym będących przedsiębiorcami, czyli że minister właściwy do spraw finansów publicznych, biorąc pod uwagę kompletność przekazywanych danych, określi, w drodze rozporządzenia, wzory formularzy zgłoszeń identyfikacyjnych.

Wymóg wydania aktów wykonawczych:

- a) w związku ze zmianą dotyczącą upoważnienia określonego w art. 5 ust. 5 ustawy o NIP, na podstawie zmienionego przepisu - wydanie nowego rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w sprawie wzorów formularzy zgłoszeń identyfikacyjnych z uwzględnieniem kompletności przekazywanych danych. Ponadto rozporządzenie wydane na podstawie art. 5 ust. 5 ustawy o NIP powinno pozostać w mocy przez 9 miesięcy po wejściu w życie regulacji dotyczących stosowania numeru PESEL jako identyfikatora podatkowego. Pozwoli to na przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na druk formularzy zgłoszeń, w tym w celu określonym w art. 7i ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z późn. zm.);
- b) należy wprowadzić przepis stanowiący, że pozostałe przepisy wykonawcze wydane na podstawie przepisów upoważniających zmienianych niniejszą ustawą pozostają w mocy, do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie przepisów upoważniających w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 9 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

4. Sprawy dotyczące odpowiedzialności karnej.

Przepisy regulujące odpowiedzialność za wykroczenia skarbowe w zakresie uchybienia obowiązkowi ewidencyjnemu zostały określone w art. 81 Kodeksu karnego skarbowego. W związku z projektowanym uchyleniem art. 8 ustawy o NIP, w tym samym terminie

konieczne będzie uchylenie § 2 w art. 81 Kodeksu karnego skarbowego. Na obecnym etapie prac nie przewiduje się innych zmian w zakresie odpowiedzialności karnej.

5. Sprawy dotyczące wpływu projektowanej ustawy na stosunki powstałe pod działaniem ustawy albo ustaw dotychczasowych (przepisy przejściowe).

- a) Z dniem 1 lipca 2011 r. Krajowa Ewidencja Podatników staje się Centralnym Rejestrem Podmiotów – Krajowa Ewidencja Podatników i z mocy prawa przeniesione zostaną dane funkcjonujących w niej podmiotów.
- b) Proponuje się, aby do postępowań w sprawie NIP, o których mowa w art. 3 ust. 1a ustawy wymienionej w art. 1, wszczętych i niezakończonych oraz w sprawach dotyczących eliminacji z obrotu prawnego wadliwych decyzji o nadaniu NIP stosować przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem poniższej propozycji (pkt c).
- c) Proponuje się, aby do postępowań w sprawie eliminacji z obrotu prawnego wadliwych decyzji o nadaniu NIP, których - z powodu niemożności doręczenia wydanego postanowienia o wszczęciu postępowania - nie udało się wszcząć przed terminem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosować przepisy wprowadzone niniejszą ustawą, z tym, że właściwym organem do prowadzenia postępowania jest organ podatkowy, który wydał postanowienie o wszczęciu tego postępowania. Przepisy art. 3 ust. 2c i 2d ustawy wymienionej w art. 1 stosuje się odpowiednio do dyrektora izby skarbowej, który wydał postanowienie o wszczęciu postępowania. Niniejszy przepis ma zastosowanie również do NIP, o których mowa w art. 20 ustawy wymienionej w art. 1.

6. Przepisy dostosowujące.

Z uwagi na występowanie numeru identyfikacji podatkowej (NIP) i Krajowej Ewidencji Podatników w bardzo wielu ustawach, proponuje się ustanowienie przepisów o charakterze systemowym, tj.:

- a) zwalniającego z podawania NIP osoby niezobowiązane do jego posiadania i jednocześnie posługiwania się nim na podstawie znowelizowanej ustawy o NIP: ilekroć przepisy prawa przewidują obowiązek podawania NIP, to obowiązek ten dotyczy tylko tych osób, na które został nałożony ustawą o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników;
- b) stanowiącego, że ilekroć w przepisach odrębnych jest mowa o Krajowej Ewidencji Podatników rozumie się przez to prowadzony przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych Centralny Rejestr Podmiotów – Krajowa Ewidencja Podatników.

Proponuje się ustanowienie w projektowanej ustawie przepisów dostosowujących:

- w ustawie z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2010 r. Nr 72, poz. 467) art. 40da proponuje się nadać brzmienie „na wniosek komitetu odpowiednie organy mają obowiązek wydać decyzję o nadaniu numeru REGON oraz zaświadczenie o nadanym NIP, najpóźniej do końca drugiego dnia roboczego następującego po dniu zgłoszenia wniosku o nadanie numeru”;
- w ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94 z późn. zm.) - art. 22a i 48,
- w ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635, z późn. zm.) – w załączniku do ustawy część I ust. 23 w przedmiocie wydania duplikatu decyzji o nadaniu NIP – uchylenie w związku ze zmianą trybu nadawania NIP i rezygnacją z wydawania decyzji administracyjnych,

Ponadto należy wprowadzić przepis stanowiący, że numery identyfikacji podatkowej nadane w trybie przepisów zmienianych niniejszą ustawą, z uwzględnieniem art. 20 ustawy wymienionej w art. 1, zachowują ważność, o ile nie wygasły lub nie zostały unieważnione albo uchylone. A także przepis stanowiący, że do numerów identyfikacji podatkowej uchylonych w trybie przepisów Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio przepisy art. 5 dotyczące unieważnienia.

7. Przewidywany termin wejścia w życie ustawy lub jej poszczególnych przepisów.

Proponuje się, aby zmiany poniższych przepisów (lub opisane przy nich – dot. art. 3, 5 i 8):

- art. 1, art. 5 ust. 3 i ust. 5; art. 6; art. 7; art. 9 ust. 1, ust. 1c, ust. 4 i ust. 5; tytuł rozdziału 3; art. 11; art. 15 ust. 1, 1a - weszły w życie w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia ustawy,
- art. 2, art. 3; art. 5 – w zakresie procedury; art. 8 – w zakresie potwierdzenia; art. 12 ust. 2; art. 13 ust. 4; art. 14 ust. 1a i 1b, natomiast ust. 1 i 2 – w zakresie nieobejmującym zasilania CRP KEP danymi ewidencyjnymi z rejestru PESEL; art. 15 ust. 2 i 3 – weszły w życie z dniem 1 lipca 2011 r.,
- art. 5 ust. 1; art. 8; art. 9 ust. 1a i 1b oraz ust. 2a; art. 10 ust. 1; art. 12 ust. 3; art. 14 ust. 1 i 2 – w zakresie zasilania CRP KEP danymi ewidencyjnymi z rejestru PESEL – weszły w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

III. Ocena przewidywanych skutków (kosztów i korzyści) społeczno-gospodarczych regulacji przed opracowaniem projektu założeń projektu ustawy.

1. Analiza wpływu projektowanej ustawy.

1.1. Wpływ projektowanej ustawy na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Projektowane zmiany przyniosą wielorakie oszczędności i korzyści społeczne, zarówno po stronie administracji podatkowej jak i w jej otoczeniu, które wystąpią w odpowiedzi na zachodzące zmiany:

- zwolnienie osób fizycznych objętych rejestrem PESEL, które nie prowadzą działalności gospodarczej, nie są podatnikami podatku od towarów i usług, z obowiązku składania, w tym wysyłania pocztą, zgłoszeń identyfikacyjnych i aktualizacyjnych,
- zmniejszenie czasochłonnych czynności rejestracyjnych. Dzięki temu możliwe będzie efektywne wykorzystanie czasu po stronie administracji podatkowej,
- zmniejszenie kosztów kancelaryjnych; zmniejszenie kosztów korespondencji związanej ze sprawami z zakresu ewidencji podatników oraz zużycia materiałów tj. znaczne zmniejszenie ilości druków formularzy zgłoszeń identyfikacyjnych oraz materiałów związanych z ich przetwarzaniem i przechowywaniem dokumentów w archiwach.

Projekt będzie miał korzystny wpływ na budżety jednostek samorządu terytorialnego na skutek likwidacji lub znacznego zmniejszenia kosztów przesyłania zgłoszeń identyfikacyjnych i aktualizacyjnych w związku z art. 9 ust. 1b ustawy o NIP, z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie trybu składania zgłoszeń identyfikacyjnych oraz aktualizacyjnych przez podatników podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości oraz w związku z przesyłaniem wniosków o wpis do ewidencji działalności gospodarczej (EDG-1).

Niewielki spadek wpływów z opłaty skarbowej z tytułu wydawania duplikatu decyzji o nadaniu NIP, w związku z uchyceniem przepisu o wydawaniu takiego duplikatu, zostanie zrównoważony rekompensującym zainteresowaniem wydawaniem zaświadczeń potwierdzających nadanie NIP podmiotowi, podlegającym opłacie skarbowej, stosownie do

kształtowania się przyszłych potrzeb w tym zakresie.

Projektowane zmiany mogą skutkować:

- koniecznością zmian uchwał rad gmin (zmiana formularzy w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego),
- powstaniem kosztów związanych z dostosowaniem systemów informatycznych,
- koniecznością aktualizacji formularzy podatkowych.

Zmiany dostosowawcze w zakresie informatycznych systemów resortowych obciążą budżet w kwocie 5.000,00 zł.

1.2. Wpływ projektowanej ustawy na rynek pracy.

Projektowane zmiany – pośrednio - będą miały pozytywny wpływ na rynek pracy. Zostaną wyeliminowane trudności związane z żądaniem płatników podatków (pracodawców) podania NIP przez osoby niemające jeszcze nadanego NIP, co mogło skutkować wydłużeniem procesu rekrutacji pracowników podejmujących pracę po raz pierwszy. Likwidacja kosztów przesyłania zgłoszeń identyfikacyjnych i aktualizacyjnych przez płatników podatków – art. 9 ust. 1a ustawy o NIP.

1.3. Wpływ projektowanej ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowane zmiany będą miały pozytywny wpływ na gospodarkę i przedsiębiorczość. Zostaną wyeliminowane trudności związane z oczekiwaniem na nadanie NIP w drodze decyzji przez przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą i usprawnione zostanie przekazywanie informacji o nadanym NIP przedsiębiorcy oraz zainteresowanym organom i instytucjom (w ramach „jednego okienka”).

1.4. Wpływ projektowanej ustawy na sytuację i rozwój regionalny.

Nie przewiduje się wpływu proponowanych rozwiązań na sytuację i rozwój regionalny.

1.5. Wstępna ocena zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Proponowane rozwiązania nie są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji.

Projekt zostanie przekazany do nw. instytucji w celu umożliwienia jego oceny przez zainteresowanych:

1. Polska Izba Ubezpieczeń,
2. Business Centre Club,
3. Polska Rada Biznesu,
4. Krajowa Izba Gospodarcza,
5. Krajowa Rada Doradców Podatkowych,
6. Związek Banków Polskich,
7. Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo–Kredytowa,
8. Rzecznik Praw Obywatelskich,
9. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych,
10. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
11. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego,
12. Krajowa Rada Komornicza.

Ponadto projekt założeń zostanie skierowany w toku uzgodnień międzyresortowych do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Ponadto projekt założeń udostępniony zostanie w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005r. o działalności lobbingskiej

w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

IV. Dodatkowe informacje.

Projektowana regulacja nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.